

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف مدیریت بهینه ریسک اعتباری در شبکه نمایندگی‌های خودروسازان

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۹/۰۳ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۰۹/۲۸ حمیدرضا رادمان نژاد^۱

محمدابراهیم محمد پورزرندی^۲

مهرزاد مینویی^۳

چکیده

مدیریت در تمامی عرصه‌های یک سازمان مؤثر است زمانی یک سازمان به نتایج مورد انتظار دست می‌یابد که مدیریت سازمان از مؤلفه‌های جهادی در رویکردهای خود استفاده نماید در صورتی که رویکردهای مدیریت جهادی در سازمانی پیاده‌سازی شود آن سازمان می‌تواند به اهداف برنامه‌ریزی شده مالی و غیرمالی و متعالی خود دست یابد. مدیریت جهادی به‌عنوان منطقی‌ترین و کارآمدترین الگوی مدیریتی برای تحقق آرمان‌ها و اهداف سازمان‌ها در یک نظام انقلابی در سال‌های اخیر مورد توجه و تأکید قرار گرفته است این نوع مدیریت کارگزار اجرایی تحقق «الگوی ایرانی - اسلامی پیشرفت» است و بر پایه دانش مدیریت برگرفته از علم و مکاتب مدیریت و نیز نظام ارزشی اسلامی بنا نهاده شده است هدف از پژوهش حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف مدیریت بهینه ریسک اعتباری در شبکه نمایندگی‌های خودروسازان است با توجه به اینکه این شبکه خدمات پس از فروش، مسئولیت اصلی خدمت‌گذاری به مشتریان گروه سایپا را بر عهده دارد به‌عنوان فعالیتی نیازمند داشتن نگاه تخصصی و جهادی با هدف ارتقاء و تعالی سطح خدمت‌رسانی شناخته می‌شود. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که بر اساس نگاه جهادی و خدمت‌آفرین، پارامترهایی مانند افزایش هزینه خدمات و میزان خرید، میزان وثیقه و خوش‌حسابی، شبکه نمایندگی‌ها در بهبود عملکرد این شبکه به‌عنوان پیشران خدمت‌گذاری جهادی به مشتریان گروه خودروسازی سایپا مؤثر می‌باشد.

کلمات کلیدی

مدیریت جهادی، ریسک اعتباری، شبکه نمایندگی‌های خودروسازان

-
- ۱- گروه مدیریت صنعتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. radmannejad@yahoo.com
۲- گروه مدیریت صنعتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) pourzarandi@yahoo.com
۳- گروه مدیریت صنعتی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. meh.minouei@iauctb.ac.ir
-

مقدمه

مدیریت جهادی به معنای بهره‌مندی از جدیدترین و به‌روزترین روش‌های مدیریت با جهت‌گیری ارزشی و انقلابی است. در الگوی «مدیریت جهادی»، مدیریت جهادی کارگزار اجرایی تحقق «الگوی ایرانی - اسلامی پیشرفت» است. از سوی دیگر توجه به مدیریت همه‌جانبه تحول‌آفرین، پویا و انعطاف‌پذیر از دیگر مؤلفه‌هایی هستند که در بحث مدیریت جهادی از اهمیت بسزایی برخوردار می‌باشند مدیریت جهادی ذاتاً قابلیت تبدیل به یک گفتمان جدید را دارد؛ و این مشروط است به اینکه جامعه علمی (با کار، پژوهش، رصد، شاخص‌سازی، اندازه‌گیری، بازخورد) به آن بپردازد

در واقع مدیریت جهادی مصداق مدیریتی است که در آن، فرهنگ‌سازمانی در راستای تحقق اهداف سازمان شکل پیدا کرده است و اهداف سازمان نیز در جهت نیازها و ارزش‌های محیطی قرار دارند. فلذا ارزش‌های محیطی به‌عنوان تقویت‌کننده‌ی اصلی ارزش‌های سازمانی عمل می‌کنند که آن‌هم به‌نوبه‌ی خود، مجدداً به تحقق اهداف سازمانی کمک می‌کند. در یک جمله می‌توان عنوان داشت: مدیریت جهادی، مدیریت مبتنی بر فرهنگ جهادی است.

هم‌اکنون نیز فرسودگی روح بشر و کاستی‌های معنوی در بدنه اصلی مدیریت امروز، خلأ موجود را در سازمان‌ها نمایان ساخته و نیاز به یک نظام برتر و نگرشی نوین در عرصه مدیریت، نظامی را می‌طلبد که عزت، شرافت و کرامت انسان‌ها و به فعلیت رسیدن استعدادهای درونی آنان و رشد و تعالی مادی و معنوی را نوید می‌دهد و مدیران را به یک نگرش انسانی الهی سوق می‌دهد تا جهت‌گیری ذهنی آنان را از اسارت بینش‌های ابزاری و خودمحوری آزاد نماید و ادای تکلیف را به‌عنوان خطمشی موفق برای انگیزش کارکنان پیشنهاد دهد. نظام مزبور جز نظام مدیریت جهادی نیست که در قلمرو سازمان، به ویژگی‌های روانی و رفتاری افراد و نوع تعامل آن‌ها با یکدیگر در جوی صمیمانه بها می‌دهد و مدیر را به پیراستگی از آلودگی‌ها برای خود و جهت‌دهی و رنگ الهی دادن به سازمان توصیه کرده است (ابراهیمی و افشاریان، ۱۳۸۸) جهاد: جهاد در لغت از ریشه (جهد و جهد) به معنای مشقت و زحمت و همچنین به معنای توان و طاقت و سختی است. جهد به معنای مشقت و جهد به معنای تلاش فراوان می‌باشد و گفته‌شده است جهد در مورد انسان استعمال شده است. (راغب اصفهانی، ۱۰۱: ۱۳۶۳)

مدیریت هر شرکتی باید استراتژی بلندمدت و سیاست متناسب با منطق داخلی سازمان و ویژگی‌های خاص خود، تدوین نمایند؛ بنابراین سیستم‌های مدیریتی باید، انعطاف‌پذیری مناسب، برای

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف.../رادمان نژاد، محمدپور زرنندی و مینویی

کسب مزیت رقابتی و توانایی پاسخ به تغییرات محیطی را داشته باشند. در این شرایط فعالیت مدیران بدون رویکرد سیستمی، منجر به ناکارآمدی مدیریت می‌گردد (کوزمین مرلینو و ساوینا، ۲۰۱۵). لای و صمد (۲۰۱۰) بیان کردند که برای اجرای مدیریت ریسک بنگاه‌ها هیچ قانون خاصی مطرح نشده است. از این رو طرح‌های اجرایی شرکت‌ها برای مدیریت ریسک بنگاه‌ها به‌عنوان عامل اصلی است. شیوه‌های مدیریت ریسک با توجه به مزایای مختلفی که برای شرکت‌ها دارند، اما هنوز در سازمان‌ها به‌خوبی مورد پذیرش نبوده است. استراتژی سازمانی یک از موانع اصلی برای اجرای مدیریت ریسک می‌باشد و ارتباط بین استراتژی و مدیریت ریسک، به‌خوبی تبیین نشده است اما یک بحث کلی در زمینه مدیریت ریسک و عملکرد شرکت‌ها وجود دارد. مطالعات قبلی نشان دادند که یک رابطه مثبتی بین استراتژی‌های کسب‌وکار و عملکرد سازمانی وجود دارد (سلطانی زاده و همکاران، ۲۰۱۶).

در این راستا ریسک اعتباری، نشان‌دهنده‌ی احتمال ضرری است که یک شرکت به دنبال قصور یک شریک تجاری (طرف مقابل قرارداد)، آن را متحمل می‌شود. می‌توان این قصور را کم‌کاری و ناتوانی در اجرای تعهدات موجود در مفاد قرارداد دانست که به‌نوبه‌ی خود به ضرر در کسب‌وکار (ضرر بستانکار) می‌انجامد. در بیش‌تر موارد، ریسک اعتباری را به‌عنوان ریسک و خطر ضررهای ناشی از قصور در بازپرداخت وام‌ها از سوی وام‌گیرندگان تعریف می‌نماییم. این امر زمانی موضوعیت پیدا می‌کند که طرف دیگر قرارداد بر اساس مفاد و شرایط قرارداد رفتار نمی‌کند و موجب وارد آمدن زیان مالی به مالک دارایی‌ها می‌گردد (والاشکووا و همکاران، ۲۰۱۴). ریسک اعتباری از این واقعیت ریشه می‌گیرد که طرف قرارداد نتواند یا نخواهد تعهداتش را انجام دهد. عینی (۱۳۹۷) در تحقیقی با عنوان مدیریت بهینه ریسک اعتباری بیان می‌دارد که در سالیان اخیر بحث ریسک و مدیریت آن در تعابیر مالی مورد توجه قرار گرفته است. هونگ جی و همکاران^۴ (۲۰۱۹) در تحقیقی به بررسی مدیریت بهینه ریسک برای اقتصاد اشتراکی با خطر غریبه‌ها و کیفیت خدمات پرداختند انتقال اخیر در رفتار مصرف‌کنندگان از مالکیت به اشتراک‌گذاری منجر به رشد سریع در اقتصاد اشتراکی شده است.

از سوی دیگر در راستای فعالیت‌های خدماتی ارائه‌شده به مشتریان، شبکه خدمات پس از فروش در شرکت‌های خودروسازی، از مهم‌ترین حلقه‌های زنجیره تأمین این شرکت‌ها محسوب می‌گردند که وظیفه ارائه خدمات پس از فروش خودروسازان به مشتریان را در سطح کشور بر عهده‌دارند. این شبکه، معمولاً در قالب نمایندگی‌های مجاز در سطح کشور پراکنده هستند (به‌عنوان مثال سایپا پدک در حدود ۶۰۰ نمایندگی در کل کشور داراست) که جهت ارائه خدمت در دوران تضمین (دوران گارانتی و

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰

وارانتی) قطعات از سوی سازمان‌های خدمات پس از فروش خودروسازان (مانند سایپا یدک و ایساکو) در بین آن‌ها توزیع و یا فروخته شده و این‌گونه سازمان‌ها بر فعالیت‌های آن‌ها نظارت می‌کنند. چون در این فرآیند، ممکن است در خصوص تعهدات این نمایندگان و پرداخت بدهی‌های اعتباری خود به شرکت‌های خدمات پس از فروش، نکول رخ دهد. این نوع ریسک که به آن "ریسک اعتباری" اطلاق می‌گردد، رخ می‌دهد.

بنابراین اندازه‌گیری ریسک اعتباری با پیش‌بینی زیان‌های عدم بازپرداخت اعتبارات و ایجاد رابطه منطقی بین ریسک و بازده، امکان بهینه‌سازی ترکیب پرتفوی اعتباری، قیمت‌گذاری دارایی‌ها و تعیین سرمایه اقتصادی را به‌منظور کاهش هزینه‌های سرمایه‌ای و حفظ توان رقابتی، فراهم نموده و نوعی مزیت نسبی برای شرکت‌های خودروساز و نیز شرکت‌های خدمات پس از فروش خودروسازان؛ ایجاد خواهد کرد. بر این اساس هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش مؤلفه‌های مدیریت خدمات، خوش‌حسابی، میزان وثیقه و میزان خرید شبکه نمایندگی‌های خودروسازان در مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد.

مبانی نظری پژوهش

ریسک اعتباری^۵

این ریسک به معنی احتمال عدم توانایی واحد تجاری در پرداخت به‌موقع بدهی‌ها و ایفای تعهدات خود در سررسید این بدهی‌ها می‌باشد (ویتینگ، ۲۰۱۴). ریسک اعتباری زمانی رخ می‌دهد که وام‌گیرنده در اثر عدم توان یا تمایل، به تعهدات خود در مقابل وام‌دهنده و در تاریخ سررسید عمل نمی‌کند. ریسک اعتباری از مهم‌ترین ریسک‌هایی است که خصوصاً "نهادهای پولی و مالی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، چراکه نکول تعداد کمی از مشتریان می‌تواند زیان‌های زیادی را به یک سازمان وارد سازد. هنگامی که مشتریان به علت ضعف اقتصادی با بحران‌های مالی روبرو می‌شوند، احتمال ریسک اعتباری افزایش می‌یابد و به همین علت ریسک اعتباری بروز می‌کند. بانک‌ها روش‌های خاصی برای تعیین میزان اعتبار مشتریان خود دارند و به این دلیل سقف وام‌دهی تعیین می‌گردد. در بانک‌ها بخش‌های خاص سازمانی به نام واحد اعتبارات، به سنجش میزان اعتبار مشتریان پرداخته، بر اساس آن به آنان وام اعطا می‌کنند. وجود قانون حد کفایت سرمایه و عدم پرداخت به سازمان‌های ورشکسته، همگی سازوکارهای پیش‌کنترلی ریسک اعتباری می‌باشند (گانگ و همکاران، ۲۰۲۰).

خدمات پس از فروش^۸

گوفین (۲۰۰۰) خدمات پس از فروش را واژه‌ای می‌داند که در عمدتاً در صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد و ارائه شکل مناسبی از خدمت است به گونه‌ای که شرکت بتواند مشتریان را در دستیابی به بالاترین ارزش از محصولات پیشرفته و مدرن خودیاری کند. کوهن و لی^۹ (۱۹۹۰) خدمات پس از فروش را شامل کلیه فعالیت‌هایی می‌دانند که از محصول پس از تحویل آن به مشتری حمایت می‌کند. راتنام^{۱۰} و دیگران (۱۹۹۱) پشتیبانی پس از خرید را شامل کلیه فعالیت‌هایی می‌دانند که توسط تیم پشتیبانی و در پاسخ به سؤالات و شکایات مشتری پس از مرحله تحویل خدمت یا محصول، صورت می‌گیرد. راس و ادواردسون (۲۰۰۸) پشتیبانی را شامل فعالیت‌هایی می‌دانند که تعمیر و نگهداری و حفظ کیفیت ماشین‌آلات را پس‌ازاینکه کالا به مشتری تحویل داده شد می‌داند (کیم و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۹).

روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش استنتاج توصیفی و در قضاوت نسبت به جامعه آماری از روش استنتاج استقرایی بهره گرفته و نهایتاً به دلیل استفاده از داده‌های غیر قضاوتی عملکردی و الگوهای اقتصادسنجی مقطعی در برآورد بازده و تابلویی در تعیین روابط بین متغیرها، از نظر ماهیت داده‌ها و روش تحلیل از نوع غیر قضاوتی یا کمی بوده است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه نمایندگی‌های خدمات پس از فروش شرکت سایپا یدک می‌باشند. پرسش‌نامه این پژوهش به صورت الکترونیک برای کلیه نمایندگی‌های خدمات پس از فروش شرکت سایپا یدک در کشور و همچنین فعالین حرفه حسابداری در دانشگاه‌ها و شرکت‌ها ارسال گردید که در مجموع برای ۵۲۰ فرد ارسال گردید و تعداد ۲۶۵ پاسخ دریافت گردید که آزمون‌های آماری بر روی کلیه آن‌ها صورت پذیرفت. در این تحقیق از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده و فرمول کوکران حجم نمونه ۱۵۷ نفر انتخاب شد. به دلیل اینکه متغیرهای پژوهش از نوع فاصله‌ای بوده روش پژوهش همبستگی می‌باشد جهت انجام آزمون‌های آماری از آزمون هاسمن برای بررسی نوع اثرات (ثابت یا متغیر)، آزمون دوربین – واتسون برای بررسی نبود خودهمبستگی بین خطاها یا استقلال خطاها در رگرسیون و رگرسیون چند متغیره به شیوه پانل دیتا استفاده شد.

یافته‌ها

برای تعیین روش تخمین، آزمون اف لیمر و هاسمن برای چهار مدل انجام شده است. نتایج آزمون به شرح زیر می‌باشد:

جدول ۱: نتایج آزمون F لیمر

نتیجه آزمون	احتمال	آماره اف لیمر	مدل‌های تحقیق	فرضیه صفر (H_0)
H_0 رد می‌شود	۰,۰۰۰	۱۹,۴۱۲	مدل (۱)	داده‌های تلفیقی (عرض از مبدأهای تمامی مقاطع باهم یکسان می‌باشند).
H_0 رد می‌شود	۰,۰۰۰	۱۶,۶۲۵	مدل (۲)	
H_0 رد می‌شود	۰,۰۰۰	۱۸,۴۱۲	مدل (۳)	
H_0 رد می‌شود	۰,۰۰۰	۲۰,۵۱۲	مدل (۴)	

منبع: (یافته‌های محقق)

همان‌طور که نتایج جدول (۱) نشان می‌دهد، احتمال آزمون F لیمر برای تمام مدل‌های تحقیق کوچک‌تر از ۵٪ است؛ بنابراین فرض H_0 (مدل تلفیقی) برای هیچ‌یک مدل‌ها تأیید نمی‌شود به‌بیان دیگر، اثرات فردی و یا گروهی وجود دارد و باید از روش داده‌های تابلویی برای برآورد مدل‌ها استفاده شود.

جدول ۲: نتایج آزمون هاسمن

نتیجه آزمون	احتمال	آماره	مدل‌های تحقیق	فرضیه صفر (H_0)
H_0 پذیرفته می‌شود	۰,۲۴۸۹	۴,۴۱۵	مدل (۱)	مدل اثرات تصادفی
H_0 پذیرفته می‌شود	۰,۱۸۲۴	۶,۲۵۴	مدل (۲)	
H_0 پذیرفته می‌شود	۰,۲۲۵۱	۴,۵۲۱	مدل (۳)	
H_0 پذیرفته می‌شود	۰,۳۴۱۲	۳,۸۵۸	مدل (۴)	

منبع: (یافته‌های محقق)

همان‌طور که نتایج جدول (۲) نشان می‌دهد با توجه به مدل‌های تحقیق، احتمال آزمون هاسمن، برای تعیین استفاده از مدل اثرات ثابت در مقابل اثرات تصادفی، بیشتر از ۵٪ است؛ بنابراین فرضیه H_1

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف.../ارادمان نژاد، محمدپورزرنندی و مینویی

(مدل اثرات ثابت) رد می‌شود این موضوع به معنی عدم وجود ارتباط بین خطای رگرسیون تخمین زده شده و متغیرهای مستقل است با توجه به نتایج آزمون چاو و هاسمن مناسب‌ترین روش برای برآورد پارامترها و آزمون فرضیه‌ها مدل اثرات تصادفی است.

جدول ۳: نتایج آزمون ناهمسانی واریانس‌ها

نتیجه	p-value	مقدار آماره	مدل
عدم وجود ناهمسانی واریانس	۰,۵۳۳۴	۰,۸۹۰۴	مدل ۱
عدم وجود ناهمسانی واریانس	۰,۵۱۲۶	۰,۹۱۳۸	مدل ۲
عدم وجود ناهمسانی واریانس	۰,۲۲۵۴	۱,۴۷۲	مدل ۳
عدم وجود ناهمسانی واریانس	۰,۳۵۱۷	۱,۲۳۲	مدل ۴

نتایج به دست آمده از این آزمون که در جدول (۳) منعکس شده حاکی از تائید فرض صفر مبنی بر همسانی واریانس‌ها برای مدل است، لذا در مدل مشکل ناهمسانی واریانس وجود ندارد ($p > 0.05$).

جدول ۴: نتایج تخمین مدل (۱)

$RISK_{it} = \beta_0 + \beta_1 COST_{it} + \beta_2 ROA_{it} + \beta_3 SIZE_{it} + \beta_4 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
COST	۰,۵۷۶۳۴۲	۰,۰۳۳۷۸۳	۱۷,۰۵۹۸۸	۰,۰۰۰
ROA	۰,۰۶۱۰۴۸-	۰,۰۰۳۰۹۶	۱۹,۷۱۸۳۴-	۰,۰۰۰
SIZE	۰,۰۱۳۹۱	۰,۰۰۶۴۲	۲,۱۶۶۵۲۹	۰,۰۳۰۷
ROE	۰,۰۱۹۸۹	۰,۰۰۸۵۷۸	۲,۳۱۸۸۶۸	۰,۰۲۰۷
C	۱۰,۴۸۲۰۱-	۱,۱۴۴۳۷۹	۹,۱۵۹۵۶۱-	۰,۰۰۰
ضریب تعیین	۰,۴۸۰۷۷۲	معیار دوربین واتسون		۱,۸۹۹۴۳۹
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۴۶۱۷۴۷			
فیشر F آماره	۹۸,۱۵۰۱			
فیشر F احتمال	۰,۰۰۰۰			

منبع: (یافته‌های محقق)

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰

نتایج حاصل از تخمین در جدول (۴) نشان می‌دهد که احتمال آزمون t برای متغیرهای مستقل و کنترلی کوچک‌تر از ۰/۵ است؛ لذا؛ ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. این بدان معناست که متغیرهای فوق عوامل مهمی در تعیین معیار مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ارتباط مثبت و معنی‌دار هزینه خدمات بیانگر وجود ارتباط مستقیم بین متغیر فوق با مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد و همچنین ارتباط منفی و معنی‌دار عملکرد نمایندگی‌ها بیانگر وجود ارتباط معکوس بین متغیر فوق با مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد و بنابراین با اطمینان ۹۵٪ فرضیه اول با وجود متغیرهای تعدیل‌گر تأیید می‌شود یعنی هزینه خدمات و عملکرد نمایندگی‌ها با مدیریت بهینه ریسک اعتباری رابطه معنی‌داری وجود دارد. ضریب تعیین قدرت توضیح دهنده متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادرند به میزان ۴۸,۰۷٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد (چون احتمال F کمتر از ۰/۵ است). از آنجا که دوربین واتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد؛ لذا؛ هیچ‌گونه خودهمبستگی در مدل وجود ندارد.

معادله رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد.

$$RISK_{it} = -10.48201 + 0.576342 * COST_{it} - 0.061048 * ROA_{it} + 0.01391 * SIZE_{it} + 0.01989 * ROE_{it}$$

جدول ۵: نتایج هم خطی مدل ۱

ROE	SIZE	ROA	COST	RISK	
				۱	RISK
			۱	۰,۰۶۸۳۲۳	COST
		۱	۰,۱۱۹۲۷-	۰,۱۲۱۹۴۲-	ROA
	۱	۰,۰۲۵۳۹-	۰,۰۲۰۷۱-	۰,۰۱۵۰۸	SIZE
۱	۰,۱۸۱۷۰۹	۰,۱۹۰۱۰۶	۰,۰۳۱۶۸-	۰,۱۳۸۰۱	ROE

همان‌طور که در جدول (۵) ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرها کمتر از ۰/۵ می‌باشد که نشان می‌دهد در چنین حالتی هم خطی قابل‌اغماض است.

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف.../ارادمان نژاد، محمدپورزرنندی و مینویی

جدول ۶: نتایج تخمین مدل (۲)

$RISK_{it} = \beta_0 + \beta_1 gooddealer_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
gooddealer	-۰,۵۱۲۵۳۲	۰,۰۳۳۷۹۶	-۱۵,۱۶۵۴۵	۰,۰۰۰
SIZE	۰,۰۰۹۸۱۷	۰,۰۰۴۵۰۹	۲,۱۷۶۹۵۲	۰,۰۲۹۹
ROE	۰,۰۱۴۸۹۲	۰,۰۰۶۲۱۱	۲,۳۹۷۸۱۸	۰,۰۱۶۸
C	۰,۴۲۷۲۶۳	۰,۰۲۹۱۳۹	۱۴,۶۶۲۹۲	۰,۰۰۰
ضریب تعیین	۰,۴۶۸۷۵۶	معیار دوربین واتسون		۲,۰۲۱۴۷۹
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۴۴۱۷۳۱			
فیشر F آماره	۸۶,۵۳۲۶۴			
فیشر F احتمال	۰,۰۰۰۰			

منبع: (یافته‌های محقق)

نتایج حاصل از تخمین در جدول (۶) نشان می‌دهد که احتمال آزمون t برای متغیرهای مستقل و کنترلی کوچک‌تر از ۵٪ است؛ لذا؛ ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. این بدان معناست که متغیرهای فوق عوامل مهمی در تعیین معیار مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ارتباط منفی و معنی‌دار خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها بیانگر وجود ارتباط معکوس بین متغیر فوق با مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد و بنابراین با اطمینان ۹۵٪ فرضیه دوم باوجود متغیرهای تعدیل‌گر تأیید می‌شود یعنی خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها با مدیریت بهینه ریسک اعتباری رابطه معنی‌داری وجود دارد. ضریب تعیین قدرت توضیح‌دهندگی متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادرند به میزان ۴۶,۸۷٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد (چون احتمال F کمتر از ۵٪ است). از آنجاکه دوربین واتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد؛ لذا؛ هیچ‌گونه خودهمبستگی در مدل وجود ندارد.

معادله رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد.

$$RISK_{it} = 0.427263 - 0.512532 * gooddealer_{it} + 0.009817 * SIZE_{it} + 0.014892 * ROE_{it}$$

جدول ۷: نتایج هم خطی مدل ۲

ROE	SIZE	gooddealer	RISK	
			۱	RISK
		۱	۰/۰۰۴۸۴۱	gooddealer
	۱	۰/۰۸۳۶۸۴	۰/۰۱۵۰۸	SIZE
۱	۰/۱۸۱۷۰۹	۰/۱۵۸۹۳۵	۰/۱۳۸۰۱	ROE

همان‌طور که در جدول (۷) ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرها کمتر از ۰/۵ می‌باشد که نشان می‌دهد در چنین حالتی هم خطی قابل اغماض است.

جدول ۸: نتایج تخمین مدل (۳)

$RISK_{it} = \beta_0 + \beta_1 Bail_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
Bail	-۰/۱۱۲۱۹۸	۰/۰۱۱۱۳	-۱۰/۰۸۰۶۸	۰,۰۰۰
SIZE	۰/۲۳۴۳۴۲	۰/۰۹۱۱۴	۲/۵۷۱۲۴۵	۰,۰۱۰۴
ROE	۰/۵۵۲۰۳۸	۰/۱۴۴۳۰۸	۳/۸۲۵۴۲۷	۰,۰۰۰۱
C	-۰/۱۸۹۹۱۸	۰/۱۲۹۶۰۶	-۱/۴۶۵۳۴۶	۰/۱۴۳
ضریب تعیین	۰/۴۱۵۲۶۸	معیار دوربین واتسون		۱,۵۳۹۶۱
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۴۰۴۷۱۳			
فیشر F آماره	۳۹/۸۷۰۱۱			
فیشر F احتمال	۰/۰۰۰			

منبع: (یافته‌های محقق)

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آزمون t برای متغیرهای مستقل و کنترلی کوچک‌تر از ۰/۵ است؛ لذا؛ ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. این بدان معناست که متغیرهای فوق عوامل مهمی در تعیین معیار مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ارتباط منفی و معنی‌دار میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها بیانگر وجود ارتباط معکوس بین متغیر فوق با مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد و بنابراین با اطمینان ۹۵٪ فرضیه دوم با وجود متغیرهای تعدیل‌گر تأیید می‌شود یعنی میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها با مدیریت بهینه ریسک اعتباری رابطه

شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف.../ارادمان نژاد، محمدپور زرنندی و مینویی

معنی‌داری وجود دارد. ضریب تعیین قدرت توضیح دهندگی متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادرند به میزان ۴۶٫۸۷٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد (چون احتمال F کمتر از ۵٪ است). از آنجاکه دوربین واتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد لذا؛ هیچ‌گونه خودهمبستگی در مدل وجود ندارد. معادله رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد.

$$RISK_{it} = -0.112198 * Bail_{it} + 0.234342 * SIZE_{it} + 0.552038 * ROE_{it}$$

جدول ۹: نتایج هم خطی مدل ۳

ROE	SIZE	Bail	RISK	
			۱	RISK
		۱	-۰/۵۶۰۷۱	Bail
	۱	۰/۰۰۴۶۸	۰/۰۱۸۰۵	SIZE
۱	۰/۱۸۱۷۰۹	۰/۰۵۰۳۹۴	۰/۱۳۸۰۱	ROE

همان‌طور که در جدول (۹) ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرها کمتر از ۰/۵ می‌باشد که نشان می‌دهد در چنین حالتی هم خطی قابل‌اغماض است.

جدول ۱۰: نتایج تخمین مدل (۴)

$RISK_{it} = \beta_0 + \beta_1 Buy_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 ROE_{it} + \varepsilon_{it}$				
متغیرها	ضریب برآوردی	خطای استاندارد	آماره آزمون t	احتمال آزمون t
Buy	۰/۶۷۸۹۳۶	۰/۰۶۱۴۷۷	۱۱/۰۴۳۷	۰٫۰۰۰
SIZE	۰/۰۸۵۴۰۲	۰/۰۲۲۴۸	۳/۷۹۸۹۸۸	۰٫۰۰۰۲
ROE	۰/۴۷۲۸۱۶	۰/۱۲۰۸۰۱	۳/۹۱۴۰۰۷	۰٫۰۰۰
C	۰/۹۰۵۱۶	۰/۰۵۵۲۱۴	۱۶/۳۹۳۶۱	۰٫۰۰۰
ضریب تعیین	۰/۴۸۶۲۵۵			۲٫۳۳۰۰۵۷
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۴۷۶۲۵۵			
فیشر F آماره	۴۰/۷۳۷۱۵			
فیشر F احتمال	۰/۰۰۰			

منبع: (یافته‌های محقق)

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰

نتایج حاصل از تخمین نشان می‌دهد که احتمال آزمون t برای متغیرهای مستقل و کنترلی کوچک‌تر از ۵٪ است؛ لذا؛ ضریب برآوردی متغیرهای فوق از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. این بدان معناست که متغیرهای فوق عوامل مهمی در تعیین معیار مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ارتباط مثبت و معنی‌دار میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها بیانگر وجود ارتباط مستقیم بین متغیر فوق با مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشد و بنابراین با اطمینان ۹۵٪ فرضیه چهارم با وجود متغیرهای تعدیل‌گر تأیید می‌شود یعنی میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها با مدیریت بهینه ریسک اعتباری رابطه معنی‌داری وجود دارد. ضریب تعیین قدرت توضیح دهنده متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد که قادرند به میزان ۴۸٫۵۷٪ تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند. احتمال آماره F بیانگر این است که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد (چون احتمال F کمتر از ۵٪ است). از آنجاکه دوربین واتسون بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد لذا؛ هیچ‌گونه خودهمبستگی در مدل وجود ندارد. معادله رگرسیونی به صورت زیر می‌باشد.

$$RISK_{it} = 0.90516 + 0.678936 * Buy_{it} + 0.085402 * SIZE_{it} + 0.472816 * ROE_{it}$$

جدول ۱۱: نتایج هم خطی مدل ۴

ROE	SIZE	Buy	RISK	
			۱	RISK
		۱	۰/۱۹۰۱۰۶	Buy
	۱	۰/۰۳۰۱۲۴	۰/۰۱۵۰۸	SIZE
۱	۰/۱۸۱۷۰۹	۰/۰۳۶۳۹۴	۰/۱۳۸۰۱	ROE

همان‌طور که در جدول (۱۱) ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرها کمتر از ۰/۵ می‌باشد که نشان می‌دهد در چنین حالتی هم خطی قابل‌اغماض است.

نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های مدیریت جهادی با هدف مدیریت بهینه ریسک اعتباری در شبکه نمایندگی‌های خودروسازان می‌باشد. نتایج فرضیه اول نشان داد که اولاً احتمال آزمون t برای متغیر مستقل هزینه خدمات و عملکرد نمایندگی‌ها کوچک‌تر از ۵٪ است؛ لذا؛ ضریب هزینه خدمات و عملکرد نمایندگی‌ها بکار گرفته‌شده در مدل رگرسیونی معنی‌دار می‌باشد این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهمی در تعیین مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ثانیاً نتایج حاصل‌شده از شاخص ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل نشان می‌دهد، متغیر توضیحی هزینه خدمات و عملکرد نمایندگی‌ها تقریباً ۴۸,۰۷ درصد از نوسانات ناشی از مدیریت بهینه ریسک اعتباری را توضیح می‌دهد. همچنین با توجه به اینکه احتمال آماره F کوچک‌تر از ۵٪ شد یعنی اینکه که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. نتایج حاصل‌شده از تحقیق فر و همکاران (۲۰۲۰) همسو با نتایج حاصل‌شده از این فرضیه تحقیق حاضر می‌باشد.

نتایج فرضیه دوم نشان داد که اولاً احتمال آزمون t برای متغیر مستقل خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها کوچک‌تر از ۵٪ است؛ لذا؛ ضریب خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها بکار گرفته‌شده در مدل رگرسیونی معنی‌دار می‌باشد این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهمی در تعیین مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ثانیاً نتایج حاصل‌شده از شاخص ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل نشان می‌دهد، متغیر توضیحی خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها تقریباً ۴۶,۸۷ درصد از نوسانات ناشی از مدیریت بهینه ریسک اعتباری را توضیح می‌دهد. همچنین با توجه به اینکه احتمال آماره F کوچک‌تر از ۵٪ شد یعنی اینکه که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. همچنین نتایج حاصل‌شده از تحقیق هونگ جی و همکاران (۲۰۱۹) هم‌راستا با نتایج حاصل‌شده از این تحقیق می‌باشد.

نتایج فرضیه سوم نشان داد که اولاً احتمال آزمون t برای متغیر مستقل میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها کوچک‌تر از ۵٪ است؛ لذا؛ ضریب میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها بکار گرفته‌شده در مدل رگرسیونی معنی‌دار می‌باشد این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهمی در تعیین مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ثانیاً نتایج حاصل‌شده از شاخص ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل نشان می‌دهد، متغیر توضیحی میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها تقریباً ۴۱,۵۲ درصد از نوسانات ناشی از مدیریت بهینه ریسک اعتباری را توضیح می‌دهد. همچنین با توجه به اینکه احتمال آماره F کوچک‌تر

فصلنامه رهیافت‌های نوین مدیریت جهادی و حکمرانی اسلامی، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰

از ۵٪ شد یعنی اینکه که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. نتایج حاصل‌شده از تحقیق ژئی لیانگ و همکاران (۲۰۱۷) هم‌راستا با نتایج حاصل‌شده از این تحقیق می‌باشد.

نتایج فرضیه چهارم تحقیق نشان داد که اولاً احتمال آزمون t برای متغیر مستقل میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها کوچک‌تر از ۵٪ است لذا؛ ضریب میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها بکار گرفته‌شده در مدل رگرسیونی معنی‌دار می‌باشد این بدان معناست که متغیر فوق عامل مهمی در تعیین مدیریت بهینه ریسک اعتباری می‌باشند. ثانیاً نتایج حاصل‌شده از شاخص ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل نشان می‌دهد، متغیر توضیحی میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها تقریباً ۴۸،۵۷ درصد از نوسانات ناشی از مدیریت بهینه ریسک اعتباری را توضیح می‌دهد. همچنین با توجه به اینکه احتمال آماره F کوچک‌تر از ۵٪ شد یعنی اینکه که کل مدل از لحاظ آماری معنی‌دار می‌باشد. نتایج حاصل‌شده از تحقیق فر و همکاران (۲۰۲۰) همسو با نتایج حاصل‌شده از این فرضیه تحقیق حاضر می‌باشد.

بر اساس نتایج پیشنهاد می‌گردد با نگاه مدیریت جهادی و ارزش‌آفرین و بر اساس مؤلفه‌های شناسایی‌شده حاصل از این نوع نگرش، جهت کاهش ریسک اعتباری در شرکت سایپا یدک و همچنین سایر شرکت‌های مشابه که در زمینه خودروسازی در کشور فعال هستند جهت کاهش ریسک اعتباری و مدیریت بهینه آن به عواملی که می‌تواند در کاهش ریسک اعتباری مؤثر باشند توجه ویژه‌ای داشته باشند و سعی بر بهبود وضعیت شرکت‌ها در جهت کاهش ریسک اعتباری داشته باشند البته به مؤلفه‌های مالی مطرح شده در این تحقیق یعنی هزینه خدمات، میزان خرید شبکه نمایندگی‌ها، میزان وثیقه شبکه نمایندگی‌ها، خوش‌حسابی شبکه نمایندگی‌ها و بهبود عملکرد نمایندگی‌ها و اثرات آن‌ها بر بهبود مدیریت ریسک اعتباری توجه داشته باشند. توجه ویژه به این پارامترها قطعاً موجب بهبود عملکرد این شبکه به‌عنوان پیشران خدمت‌گذاری جهادی به مشتریان این صنعت استراتژیک خواهد شد.

منابع

- (۱) عینی آرش. مدیریت بهینه ریسک اعتباری. نشریه اقتصاد و بانکداری اسلامی. ۱۳۹۷؛ ۲۲ (۲۵): ۹۶-۶۷
- (۲) ابراهیمی، رحمت ا. افشاریان، رحیم (۱۳۴۴) مقایسه توصیفی نظام‌های مدیریت سازمانی با نظام مدیریت اسلامی با تأکید بر مدیریت جهادی"، اولین همایش فرهنگ و مدیریت جهادی در وزارت جهاد کشاورزی، تهران: وزارت جهاد کشاورزی، دفتر نماینده ولی فقیه.
- (۳) راغب اصفهانی، حسین بن محمد (۱۳۶۳) "المفردات فی غریب القرآن"، چاپ دوم، دفتر نشر کتاب.
- 4) GongQiang,LiuChong,QianniPeng,WangLuying 2020 " Will CEOs with banking experience lower default risks? Evidence from P2P lending platforms in China"Finance Research Letters, Available online 18 February 2020, 101461
- 5) HyunKimByung ChoParkKyung Sam 2019 " Optimal risk management for the sharing economy with stranger danger and service quality" European Journal of Operational Research, Volume 279, Issue 3, 16 December 2019, Pages 1024-1035
- 6) JiaqiZhu,GuohuiGuan,ShenghongLi 2020 " Time-consistent non-zero-sum stochastic differential reinsurance and investment game under default and volatility risks" Journal of Computational and Applied Mathematics,Volume 374, 15 August 2020, 112737
- 7) Kuzmina-Merlinoa Irina, Svetlana Savina. (2015).Assessing the Effectiveness of Improved Financial Management System Using the Expertise-Oriented Approach, Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 207, 20 October 2015, Pages 833-842
- 8) Soltanizadeh Sara Siti Zaleha Abdul Rasid Nargess Mottaghi Golshan Wan Khairuzzaman Wan Ismail, (2016),"Business strategy, enterprise risk management and organizational performance", Management Research Review, Vol. 39 Iss 9 pp. 1016 – 1033
- 9) Valášková, K. Gavlaková, P. & Dengov, V. (2014). Assessing credit risk by Moody's KMV model. 2nd International Conference on Economics and

Social Science (ICISS 2014), Information Engineering Research Institute, Advances in Education Research, 61, 40-44

10) Wei Ting, (2014), "Top management turnover and firm default risk: Evidence from the Chinese securities market" China Journal of Accounting Research 4, 81-89

یادداشت‌ها:

---

1 Kuzmina-Merlinoa, Svetlana Savinab

2 Soltanizadeh

۳ Valášková

۴ Hyun Kim,Byung ChoPark,Kyung Sam

۵ Default Risk

۶ Wei Ting

۷ GongQiang,LiuChong,QianniPeng,WangLuying

۸. After sales service

۹. Cohen & Lee

۱۰. Rathnam

۱۱ HyunKimByung ChoParkKyung Sam